

Kaevandamiskogukondade kohtumine 25.02.

Kokkuvõte

Koostatud 05.03.2021

Silver Sillak (ERL) avas koosoleku, tutvustas koosoleku läbiviimise korda ja tehnilist tuge pakkuvat Madis Vasserit ning küsis luba koosoleku salvestamiseks. Silver andis ülevaate ka kohtumise päevakavast.

Järgnes tutvumisring osalejate vahel.

Tarmo Treimann (KÕK) tutvustas Keskkonnaõiguse Keskust ja projekti eesmärki.

Projekti peamiseks eesmärgiks on kaevandamisest puudutatud kogukondade kokku toomine ning selleks sobiva *online*-keskkonna (koostööplatvormi) loomine, mis aitaks kogukondadel lahendada kaevandamisega kaasnevaid probleeme ja küsimusi. Lisaks pakub KÕK projekti jooksul kogukondadele teisi toetavaid tegevusi, nagu näiteks osalemiskoolitus, mis toimub maikuus, ja osalemisjuhise, mis valmib hiljemalt sügiseks. Hetkel on käimas läbirääkimised selleks, et viia kaevandamisalane koostööplatvorm kokku kogukondi puudutavate teemadega tegeleva teise keskkonnaga. Praegu pole veel selge, kas ja millal see keskkond valmib. käimasoleva projekti käigus on plaanis luua keskkond, kus kogukonnad saavad omavahel arutleda, infot vahetada. Plaanis ei ole luua eraldiseisvat veebiarendust nõudvat keskkonda. Kõige olulisem on kogukonnad kokku tuua ja omavahel suhtlema panna. Selleks pole alati väga suuremahulist veebiarendust vajagi, kuid hiljem on kindlasti kogukondadel võimalus nüüd loodavat koostööplatvormi ise edasi arendada. Loodame, et pärast projekti võtavad aktiivsemad kogukondade esindajad platvormi vedamise, aktiivsena hoidmise enda peale. Projekti lõpuks korraldame ka selle toetamisele suunatud kohtumise.

Tiina Georg (KÕK) tutvustas osalemisjuhise struktuuri.

Sisuliste ettepanekutena lisandusid soovid osalemisjuhises kajastada ka kogukondade informeerimise teemat ning ka info selle kohta, kuidas KOVid oma üldplaneeringuga saavad kaevandusi omavalitsuses suunata. Neid ettepanekuid on plaanis juhise koostamisel arvesse võtta. Jutuks oli ka avalike meeleavalduste korraldamise teema, kuid see ei ole otseselt õigusliku juhendi teema.

Silver Sillak avas arutelu sellest, milline peaks see koostöökeskkond olema, et kogukonnad seda kasutama hakkaksid ja see päriselt nende koostööd soodustaks.

Osalejad tundsid muret, kuidas tagada keskkonnas omavaheliste vestluste privaatsus.

Silver Sillak palus panna padletisse kirja mõtteid, kuidas teha nii, et loodav platvorm soodustaks kogukondade koostööd. Ideekorje tulemusel selgus, et platvormi kaudu võiks:

- 1) jagada, liigendada ja teha kiiresti ja mugavalt leitavaks ja ligipääsetavaks vajalikku infot nagu asutuste kontakte, arvamusi- ja teadusartikleid, kehtivaid kaebusi, seadusandluse muudatusi ja riigikohtu lahendeid;

- 2) levitada häid kogemusi ja näiteid toimivate huvikaitsetaktikate ja regulatsioonide kohta Eestist ja mujalt maailmast;
- 3) koondada eri kaevandamiskogukondade liikmeid tugevaks ühisrindeks ja võimaldada privaatset arutada strateegiat ja taktikat, näiteks selleks, et korraldada vajadusel ühispöördumisi või meelevaldusi;
- 4) luua kaardiülevaade kõikide nii menetluses kui loaga kaevanduste kohta ja mõjutatud kogukondade kohta Eestis;
- 5) vahendada erialast tehnilist ja terminoloogilist abi, näiteks varustuskindluse arvutamiseks, keskkonnamõtjude hindamise ettepaneku koostamiseks ja mõjuhinna tõlgendamiseks, tehnoloogiate valikul kaasaráäkimiseks ning kaevandamis- ja keskkonnaalase terminoloogia täpsustamiseks.
- 6) vahendada ja leida kiiret juriidilist abi.

Kohtumise käigus selgus, et Facebookis on olemas grupp Eesti Maapõue Abiks. Esimese sammuna kutsumegi kõiki huvitatuid liituma grupiga siin: <https://www.facebook.com/groups/215694369206384>. Nagu kohtumisel kokku lepitud, on grupp privaatne ja mõeldud liitumiseks kaevandamiskogukondade liikmetele ja aktivistidele.

Järgnes vaba arutelu osa. Arutelu käigus kerkisid muu hulgas esile järgmised teemad:

- 1) Olulise teemana toodi välja riiklik ja maakondlik strateegiline planeerimine. Riigil puudub maavarade kaevandamise arengukava, viimane lõppes 2020 ja uut veel ei ole. Riigi poolt on kõlama jäänud info, et varustuskindlus on ammendumas, kuid ei ole selge, milline on tegelik vajadus maavarade järele.
- 2) Samuti tekkis küsimus, kuidas uurida välja, kui palju on Eestis üldse selliseid kogukondade jaoks probleemseid kaevandusi.
- 3) Leiti, et koostöö kaudu on potentsiaali kasvada ühiseks jõuks ja nii saaks tegeleda huvikaitsega üle-Eestiliselt.
- 4) Ära ei saa unustada, et KOVIDel on suur roll kaevanduste rajamisel ja koostöö KOVIDega on kogukondade jaoks väga oluline.
- 5) Kogukonnad mõistavad, et kaevandamist täiesti kinni panna ei saa. Tähtis on laiendada ka diskussiooni uute kaevandamistehnoloogiate üle, et juhul, kui kaevandamine tõesti on möödapääsmatu, toimuks see nii, et inimesi ja loodust võimalikult vähe häiritaks.

E-kokkusaamisel osales 28 huvilist. Aitäh!